Van ‘Vitale Achterhoek’ naar ‘Achterhoek in Beweging’

Evaluatie sportkader van de Achterhoek 2011-2014

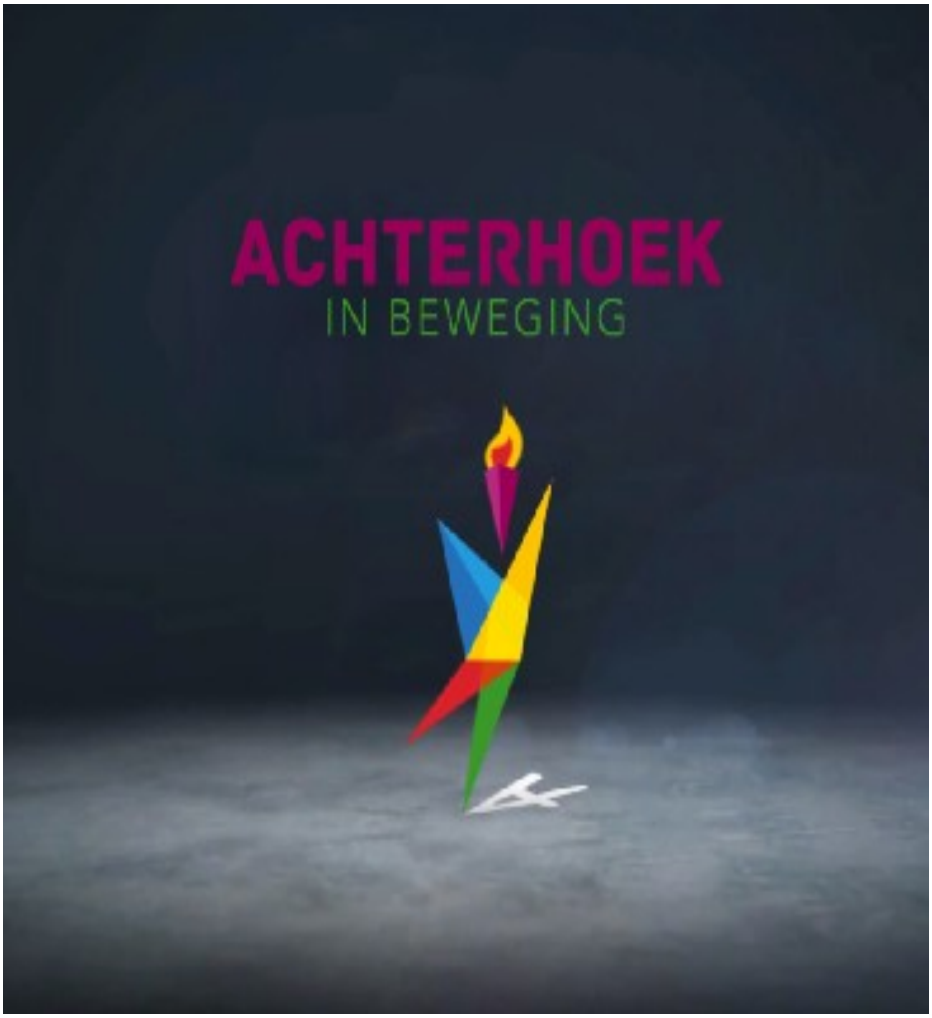

Datum: 13 augustus 2014
Auteur: Barbara Ulfman & Michel Ligtenbarg
Status: BO sport

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE 2

INLEIDING 3

1. NETWERKPARTNERS EN KENNISVERGARING VOOR LANGE TERMIJN 3

2. UITVOERING VAN CONCRETE PROJECTEN EN QUICK WINS 5

3. COMMUNICATIE 6

4. FINANCIËN 7

5. CONCLUSIES 7

6. VERVOLG/ AANBEVELINGEN 8

INLEIDING

In de afgelopen jaren is door de acht Achterhoekse gemeenten intensief samengewerkt op meerdere fronten op het brede gebied van sport en bewegen. Van kennis van de situaties in de buurgemeenten tot verdeling van taken op deelgebieden en het gezamenlijk aanvragen van projecten en interventies in samenspraak met de provincie Gelderland. Door deze nauwe en intensieve samenwerking zijn hechte banden tussen provincie en de Achterhoekse gemeenten (zowel ambtelijk als bestuurlijk) opgebouwd. De kennisdeling tussen gemeenten is gestimuleerd door de schakel van de ondersteunende Gelderse Sport Federatie.

De samenwerking tussen al deze partijen heeft tot diverse mooie resultaten geleid, zoals bijvoorbeeld de uitvoering van het project 'Scholder an Scholder'.
In de afgelopen periode is door de colleges van B&W van alle acht de Achterhoekse gemeenten het sportkader Vitale Achterhoek vastgesteld. In dit sportkader staan de brede ambities voor sport en bewegen van de Achterhoekse gemeenten benoemd. Daarnaast is de visie op accommodaties en interventies omschreven en is een nadere uitwerking gemaakt op welke wijze omgegaan wordt met projecten en vragen over accommodaties en interventies.

Op hoofdlijnen is het volgende tweespor(t)enbeleid gevolgd.

1. Inventarisatie van de mogelijke samenwerkingspartners en 'grote thema's' met een sportrelatie. Denk hierbij aan de drie decentralisaties en mogelijke PPS constructies. Dit betreft de opmaat om een lange termijn visie en organisatiestructuur te ontwikkelen voor implementatie en een efficiënte werkwijze.
2. Uitvoering van concrete projecten en quick wins op de korte termijn.

1. NETWERKPARTNERS EN KENNISVERGARING VOOR LANGE TERMIJN

Er zijn verschillende manieren om kennis te vergaren en gezamenlijk te komen tot een afgestemde kennisdeling. Dit draagt bij aan het kunnen ontwikkelen van een lange termijn visie. Met name de vele ontwikkelingen en feitelijke werkzaamheden die op de gemeenten afkomen, zorgen voor een noodzakelijk behoefte aan samenwerking, kennisvergaring en kennisdeling. Het leggen van slimme verbindingen was natuurlijk al belangrijk, maar wordt in de huidige tijd van netwerksamenleving steeds belangrijker.

Het ambtelijk overleg (AO) sport heeft gebruik gemaakt van haar netwerk om de nodige informatie te vergaren en zo te kunnen komen tot een goed beeld van trends en ontwikkelingen en praktische uitvoeringszaken. De volgende opsomming hiervan in niet uitputtend, maar geeft een goed beeld van de mogelijkheden van samenwerking en informatievergaring.

- Contactmomenten met sportbonden, gekoppeld aan trekkers uit de regio Achterhoek. Concreet zijn er per kernsportbond trekkers uit de Achterhoekse gemeenten benoemd. Dit zal moeten worden gefinetuned, omdat deze warme contacten een meerwaarde hebben en zorgen voor afstemming en het opstellen van integrale voorstellen. Het is van belang dat op deze relatie geïnvesteerd kan worden. In de afgelopen periode ontbrak het de trekkers uit de regio aan tijd om deze contacten goed te onderhouden en in te zetten.

- Er is een innovatieve bijeenkomst in Berkelland geweest, waarin de verbinding is gezocht tussen thema's en organisaties. Daarbij waren diverse sportbonden aanwezig, maar ook afvaardigingen van sportverenigingen uit de Achterhoek.
- Er zijn door ambtenaren en bestuurders met enige regelmaat één op één gesprekken geweest met de provincie Gelderland.
- Er is gewerkt op het provinciehuis, bij de GSF en andere netwerkpartners. Hiermee i s het netwerk uitgebouwd en verstrekt. Het zorgt ook voor makkelijke en laagdrempelige communicatie met deze netwerkpartners.

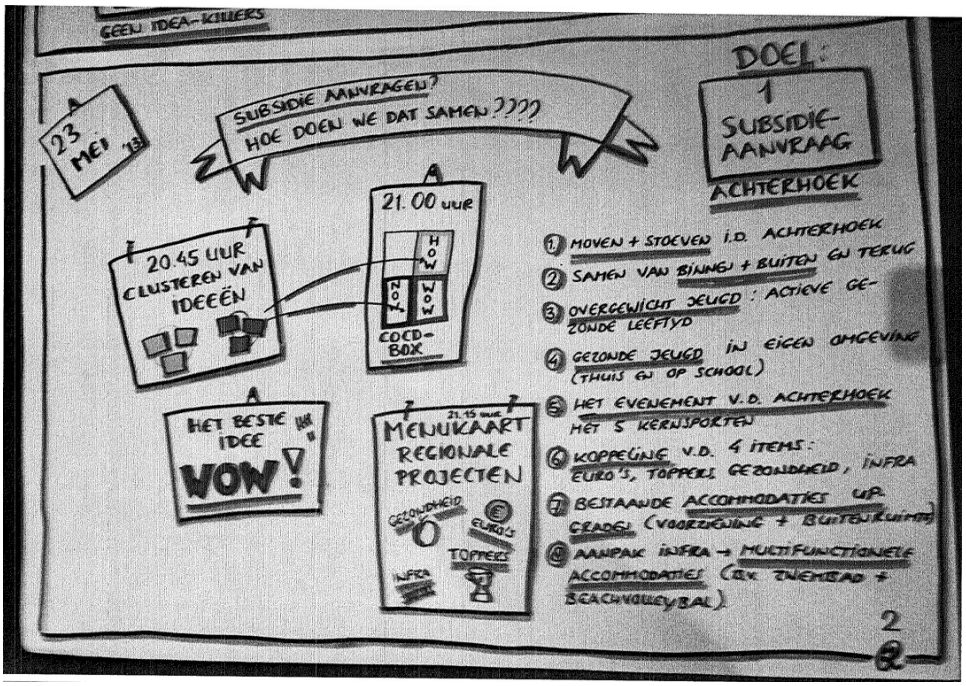

Figuur 1: Verslag innovatieve bijeenkomst

- Er is regelmatig, met name voor diverse quick scans en het in beeld brengen van 'grote thema's' deskresearch gedaan.
- In 2012 in het symposium Achterhoek in Beweging georganiseerd. Hierin heeft het Graafschap College een leidende rol gehad. Naast het Graafschap College zijn de Gelderse Sport Federatie, het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB), de regio Achterhoek en de Achterhoekse gemeenten zijn vertegenwoordigd in de stuurgroep.
- Bijeenkomsten van 'Sport en Bewegen in de buurt' en diverse VSG vergaderingen, zoals in Apeldoorn en Enschede dragen bij aan kennisvergaring en netwerkopbouw.
- Op het brede gebied van sport en bewegen is een initiatief ontstaan voor een 'Young Professional Netwerk VSG'. Hiermee wordt ook aansluiting en feeling gehouden met landelijke ontwikkelingen en kan worden geprofiteerd van beschikbare kennis en voorbeelden.
- De landelijk bekende Demodagen op Papendal zijn bezocht.
- Het congres op Papendal betreffende de "seniorvriendelijke gemeente", in relatie tot gezonde leefstijl/sport en bewegen (Active Aeging), samen met Provincie en GSF is bezocht.
- Er is overleg geweest met Kruiswerk over plannen Fitmobiel.
  Er is een start gemaakt met een lokale netwerkanalyse.
- Er wordt getracht meer gebruik te maken van Social Media. Met name de nieuwsportal achterhoekinbeweging.nl is belangrijk. Deze zit gekoppeld aan een twitter- en facebookaccount.
- Er zijn AO's en BO's sport. De AO's kennen een frequentie van gemiddeld zo'n 7 a 8 maal per jaar. Waarnodig wordt dit opgeschaald. De BO's kennen een frequentie van gemiddeld 4 maal per jaar. Het AO is voorbereidend op het BO, maar zorgde in de afgelopen periode ook voor de uitwerking en uitvoering van projecten. Dat heeft geleid tot mooie resultaten, maar blijkt qua inzet van uren niet haalbaar en onrealistisch te zijn. Continuïteit moet worden gezocht in een andere organisatiestructuur.

- De SportAccommodatie Monitor (SAM) wordt in de Achterhoekse gemeenten uitgevoerd door de GSF. Dit geeft inzicht in de bestaande sportaccommodaties in de Achterhoek, zowel publiek als privaat. Hiermee kan ook op Achterhoeks niveau worden bezien hoe de sportinfrastructuur eruit ziet en of de goede accommodaties op de juiste locatie staan.
- Er is een klankbordgroep voor het sportkader Achterhoek in Beweging. Het sportkader kan alleen soepel worden gebruikt als er een breed draagvlak voor bestaat. Dat geldt voor de Achterhoekse gemeenten, maar ook voor maatschappelijk betrokken partijen, bedrijfsleven en het verenigingsleven namens de inwoners.

2. UITVOERING VAN CONCRETE PROJECTEN EN QUICK WINS

In de afgelopen periode is geconstateerd dat er sprake is van laaghangend fruit. Het uitwerken van deze zogenaamde quick wins hebben geleid tot mooie resultaten. De samenwerking tussen de acht Achterhoekse gemeenten, de GSF en de provincie Gelderland heeft geleid tot gezamenlijke inzet en financiering van de projecten en tijdelijke inzet van mensen. Hieronder volgt een korte weergave van de gerealiseerde/ lopende projecten die gezamenlijk tot stand zijn gekomen in de afgelopen periode.

1. *Outdoor Fitness senioren*
   In het kader van een leven lang sporten is een project opgestart dat beweegaanleidingen geeft in de directe leefomgeving van ouderen. Fysiotherapeuten en buurtsportcoaches verzorgen programma's op maat in de beweegtuinen. Daar waar wenselijk worden nieuwe beweegtuinen gerealiseerd.

2. *Scholder an scholder*
   Verenigingen krijgen een andere positie in de samenleving. Dat heeft gevolgen voor vele onderdelen binnen de club. In Scholder an Scholder krijgen verenigingen ondersteuning bij het zoeken naar de juiste koers voor hun vereniging. Hoe richt je trainingen en wedstrijden in, welke eisen stellen nieuwe leden? Wie zijn samenwerkingspartners in het dorp of in de wijk? Hoe realiseer je een veilig sportklimaat. Door analyses op clubniveau en onderlinge uitwisseling wordt het van een bedreiging een uitdaging. Scholder an Scholder heeft een rol in de weg naar de open club van de toekomst.

3. *Aangepast sporten*
   Een leven lang sporten moet ook mogelijk zijn voor mensen met een beperking. Op dit moment wordt onderzocht of mensen hun aangepaste sport op bereisbare afstand kunnen vinden. Na afloop van het onderzoek wordt een advies uitgebracht over hoe verder te gaan.

4. *Achterhoek in beweging: Gezonde Jeugd*
   De GGD en de gemeenten hebben de krachten gebundeld. Samen werken zij aan interventies en campagnes voor een Gezonde Leefstijl voor jongeren. Interventies in

verschillende gemeenten zijn beweegwijs, JOGG en GKGK. Verder zetten buurtsportoaches, scholen en verenigingen volop in op dit thema.

5. *Achterhoek in Beweging: accommodaties*
   a. *Atletiekaccommodaties*
      Een evenwichtige spreiding van accommodaties over de regio is een van de doelen van Achterhoek in Beweging. Atletiek is als kernsport van de provincie Gelderland benoemd. De Achterhoekse gemeenten hebben de handen ineen geslagen om te komen tot een goed Achterhoeks dekkingsplan voor atletiekaccommodaties. Dat heeft geleid tot een unaniem gesteund projectvoorstel voor atletiekaccommodaties in de Achterhoek. Het is wenselijk om in Eibergen en Gendringen te komen tot een revitalisering van de atletiekaccommodaties.
   b. *Wieleraccommodaties*
      Een evenwichtige spreiding van accommodaties over de regio is een van de doelen van Achterhoek in Beweging. Wielrennen is een kernsport van de provincie Gelderland. Het is wenselijk dat het vaste wielerparcours in Eibergen wordt verbeterd en dat het parcours in Doetinchem wordt verplaatst en een permanent karakter krijgt.

3. COMMUNICATIE

Nieuwsportal Achterhoek in beweging

Er is geconstateerd dat er in de Achterhoek geen goede communicatie-instrumenten zijn om het brede terrein van sport en bewegen inzichtelijk te maken. Gemeentelijke websites worden incidenteel voorzien van lokale nieuwsberichten over sport en bewegen. En dan ook vaak alleen als er een gemeentelijk belang bij is. De website van de GSF, de provincie of sportverenigingen bieden ook geen goed platform om te communiceren.

Het nieuws en de informatie rond sportinitiatieven en de vitaliteit van en in de regio Achterhoek is momenteel verspreid en moeilijk te vinden. Door dit nieuws te verzamelen en proactief op zoek te gaan naar nieuwswaardige activiteiten wordt een spin in het web gecreëerd om sport en bewegen in de Achterhoek nog meer op de kaart te zetten. Om te zorgen voor een optimale ontsluiting van informatie en delen van informatie én om een ideale situatie te creëren voor het leggen van slimme verbindingen is bijgedragen aan dé nieuwsportal voor sport in de Achterhoek.

Concreet houdt dit in dat de website www.achterhoekinbeweging.nl, die destijds voor het symposium is opgezet, wordt gebruikt als blog/ nieuwssite waar al het nieuws en achtergrondinformatie over sport en bewegen in de Achterhoek wordt verzameld en verspreid.

De Freshmen Group is bereidt gevonden om de redactie van de website te voeren. Hiermee is de continuïteit van deze nieuwsportal gewaarborgd. Zij zorgen ervoor dat er minimaal 1 keer in de week een nieuwsitem verzorgd wordt over de stand van zaken bij de initiatieven, over nieuwe of bestaande samenwerkingen of ontwikkelingen, of een informatieve column. Verder worden aangeleverde nieuwsberichten beoordeeld en doorgezet en wordt ook alles doorgezet via de twitter- en facebookaccount. Dit verhoogt de awareness en zichtbaarheid van alles rondom sport en

bewegen in de Achterhoek. Ook kan geschakeld en afgestemd worden met communicatie rond sport vanuit de provincie Gelderland in het kader van Gelderland Sport.

4. FINANCIËN

Voor het opstellen van het sportkader Achterhoek in beweging was in de afgelopen periode geen budget geraamd. Voor de uitwerking en uitvoering van de quick wins waren en zijn geen middelen geraamd. Daar waar middelen noodzakelijk waren is een separaat besluit genomen door de colleges van B&W. Voor de voorbereiding van het voorliggende evaluatiedocument en het visiedocument 2015 – 2019, en de daarbij behorende inspanningen zijn ook geen middelen geraamd.

De beschikbare financiering kan als volgt in een tabel worden gevat.

Project	Middelen gemeenten	Cofinanciering provincie	Cofinanciering derden	Fase van uitvoering
Outdoor fitness	€ 86.100,--	€ 86.100,--	Geen	2014-2015
Scholder an Scholder	€ 88.500,--	€ 88.500,--	KNVB € 224.650,-- Graafschap € 159.500,--	2013-2016
Aangepast sporten	€ 8.900,--	€ 8.900,--	Geen	2014
AiB Gezonde Jeugd	€ 525.000,--	€ 525.000,-- (aanvraag in behandeling)	GGD € 147.072,--	2014-2017
AiB Accommodaties: Atletiek	Berkelland: € 252.000,-- O-IJ: € 343.875,--	€ 603.875,-- (aanvraag in behandeling)	ASV Eibergen: € 8.000,--	2014-2015
AiB Accommodaties: Wielrennen	Berkelland: € 93.500,--	€ 212.750,-- (aanvraag in behandeling)	Stofwolk: € 119.250,--	2014-2015
Nieuwsportal Achterhoek in Beweging	€ 8.000,--	€ 8.000,--	GSF en Graafschap College	2014
SportAccommodatie monitor	€ 7.500,--	€ 30.000,--	Geen	2014
Voorbereiding en AO's en BO's	Geen	Geen	Geen	structureel

5. CONCLUSIES

De afgelopen perioden kan voor wat betreft de thema's sport en bewegen in de Achterhoek, en de samenwerking tussen met name de gemeenten, provincie en GSF succesvol worden genoemd. Er is in toenemende mate sprake van synergie en meerwaarde door samenwerking. Puntsgewijs kunnen de volgende conclusies worden benoemd.

- Er is een prettige samenwerking tussen gemeenten onderling en in relatie met de provincie Gelderland. Er is commitment aan (en geloof in) projecten.

- Primair was het AO uitvoerend (2011), nu doorontwikkeld tot een strategische partner in het sociale domein.

- Het AO en BO sport is succesvol uitgewerkt tot een professioneel overleg.

- Er is een te grote belasting van het huidige AO sport, doordat teveel activiteiten (projecten en de voorbereiding en uitvoering van AO en BO) zelf worden uitgevoerd. Dit hindert de voortgang van de projecten op korte termijn en de totstandkoming van een visie en organisatievorm voor de lange termijn.

- Er zijn veel netwerkpartners betrokken bij projecten en de uitwerking. Dat is een eerste aanzet tot een nadere en intensievere samenwerking. Er zullen tijd en middelen beschikbaar moeten worden gemaakt om deze geïntensiveerde samenwerking te onderhouden en uit te werken.

- Quick win's interventies succesvol uitgewerkt, gesubsidieerd door provincie en door gemeenten en extern uitgerold.

- VSG woont AO niet meer bij na vertrek Joris Bouwmeister. Aanwezigheid VSG is wel gewenst, zeker gezien opschaling werkzaamheden en organisatiestructuur.

- Er is vanuit de gemeenten behoefte aan meer inhoudelijke input vanuit de VSG en de GSF. Dat wordt nu belemmerd door de dubbelrol (voorzitter en kenniscentrum) die de GSF nu heeft.

- Interventie gezonde jeugd uitgewerkt samen met AO gezondheid. Klaar voor vervolg.

- Projecten atletiek- en wieleraccommodaties geslaagd.

- Er is behoefte aan een beschikbaar uitvoeringsbudget voor incidentele uitgaven, bijvoorbeeld incidentele ondersteuning van projecten. Gebrek hieraan brengt voortgang en borging bestaande projecten in gevaar.

- 'De Achterhoek' wordt als beeldmerk/ imago te weinig ingezet.

6. VERVOLG/ AANBEVELINGEN

- Beschikbaar stellen van middelen € 80.000 (10.000 per gemeente) voor incidentele ondersteuning van projecten.
- Budget voor professionalisering / structurele inhuur professionele ondersteuning voor het AO en BO sport en verdere kennisdeling en –vergaring.
- Verbeteren communicatie rondom sport en bewegen door opstellen van communicatieplan. Hiervoor middelen beschikbaar stellen. Meer/ beter inzetten van Social Media.
- 'De Achterhoek' als beeldmerk/ imago consequent inzetten